

What and How Do People Read Today...

Maija Treile

The National Library of Latvia

Latviešu grāmatāi
5[.]0

...And How Can We Use These Data?

**Latviešu grāmatai
5[.]0**

Do you read a magazine backwards? Answers first...

ir KULTŪRA — AFIŠA

Teksts — Evelīna Stiene, speciāli Ir
Foto — Kristians Luhaers, Latvijas Nacionālā bibliotēka

Vai cilvēki tiešām vairs nelasa?

Pētniece un izstādes *Tiesības uz bibliotēku* kuratore Maija Treile stāsta par grāmatu lasīšanas iespējām un paradumiem

PIRMS pieciem simtiem un viena gada, kad norisinājās postošie svētbilžu grautiņi, Rīgā durvis vēra pirmā publiskā pilsētas bibliotēka. Sākumā tajā atradās klosteriem atņemtie garīgie teksti, bet ātri vien grāmatu loks paplašinājās. Pirmajā mirklī šķiet fantastiski, ka rīdziniekiem nu bija iespēja lasīt un izgloties, izrādās, ka bibliotēka vienmēr nav bijusi pieejama, kā esam raduši mūsdienās. Katrējā tā bija paredzēta grāmatu uzņemšanai, ne to apskatei un izmantošanai, nerunājot par sējumu nemšanu uz

tekstā prognozēts, ka 2026. gadā mākslīgais intelekts kļūs irāks par cilvēkiem. Ik, tad mēs forši dzīvosim! Irācājas cilvēki. Ik, tad mēs forši dzīvosim! Irācājas mākslīgais intelekts.

Man nepatīk melot.
Jau tu atkal melot!

Je ārsta.
r ko sūdzaties?
r vientulību. Dakter, vai
st pie jums te mazliet
ēdēt?

arunājas divi psihoterapi-
āi.
in ir unikāls gadījums!
nam cilvēkam ir personības
īšanās.
s nav nekas īpašs, man arī
pacienti ir bijuši.
bet maksā abi divi!

Kāpēc tu tik noskumusi?
ins jaunais vīrs ir bagāts,
vina mani un izpilda jebku-
manas kaprīzes.
?!
zinu, par ko sarīkot traci.

lkohols ir ienaidsniēks ti-
tad, kad ar to cinās. Bet, ja
lkoholu uztur draudzīgas
sācijas, tad labāku draugu
tradīsi.

● Sāku sērfot internetā, līdz
saodu ceptu kartupeļu smar-
žu. Atcerējos, ka es tos uzliku
vārtīties.

● Pingvīnu mātīte jautā savam
tēviņam: «Saki godīgi, vai es
esmu resna?»
«Nē, mana zūbite!»

● Mazs puisēns zvana meteo-
birojam: «Mēs pašlaik esam
pārgājienā. Sakiet, lūdzu, no

● Mans naudas maks ir kā sīpols:
kad atveru, asaras birst...

kuras puses pašlaik pūš vējš?
«No ziemeļiem.»
«Paldies, ietu pačurāt pret
dienvidiem.»

● «Kāpēc jūs jaunajā mājā vi-
sas istabas ir apaļas?»

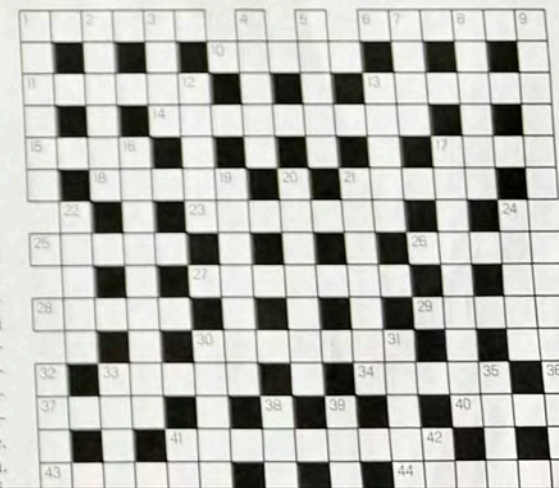
«Arhitekts bija nevīžīgs un visu
laiku lika savu kafijas tasīti uz
projekta skicēm.»

● Ko es ienīstu visvairāk? Kad
caur austiņām iespraucas ap-
kārtējās pasaules skaņas!

Krustvārdu mīkla

Sastādījis — Māris Cīnitis

HORIZONTĀLI. 1. Otrā garākā
upe Eiropā. 6. Bēdīgs, elēģisks.
10. Iemācīties izmantot. 11. Ļoti
smalki maļ miltus. 13. Latviešu
estrādes dziedātāja (1956).
14. Trisvīru spoguļi. 15. Kalēju
krāsnis. 17. Aplāpēti smiet.
18. Lautai līdzīgi strinkšķinā-
mie stīgu mūzikas instrumenti
Japānā. 21. Caurule gruntsūde-
ņu novadišanai. 23. Jūras zve-
jas kuģis. 25. Aktīva darboša-
nās. 26. Č. Čaplina režisētā mē-
mā kinokomēdija. 27. Atkāpe.
28. Dž. Pučīni pirmā opera.
29. Mākslīgais, izdomātais.

How can we use these data?

- By better understanding our readers
- By comparing today's habits with the history of reading and vice versa
- Making the National Library of Latvia the main contributor to the National Reading Strategy

How do we know what and how people read?

We ask them

- Representative surveys
- In-depth interviews with young people
- Public discussions

Discussion *It turns out they read!* (2024)

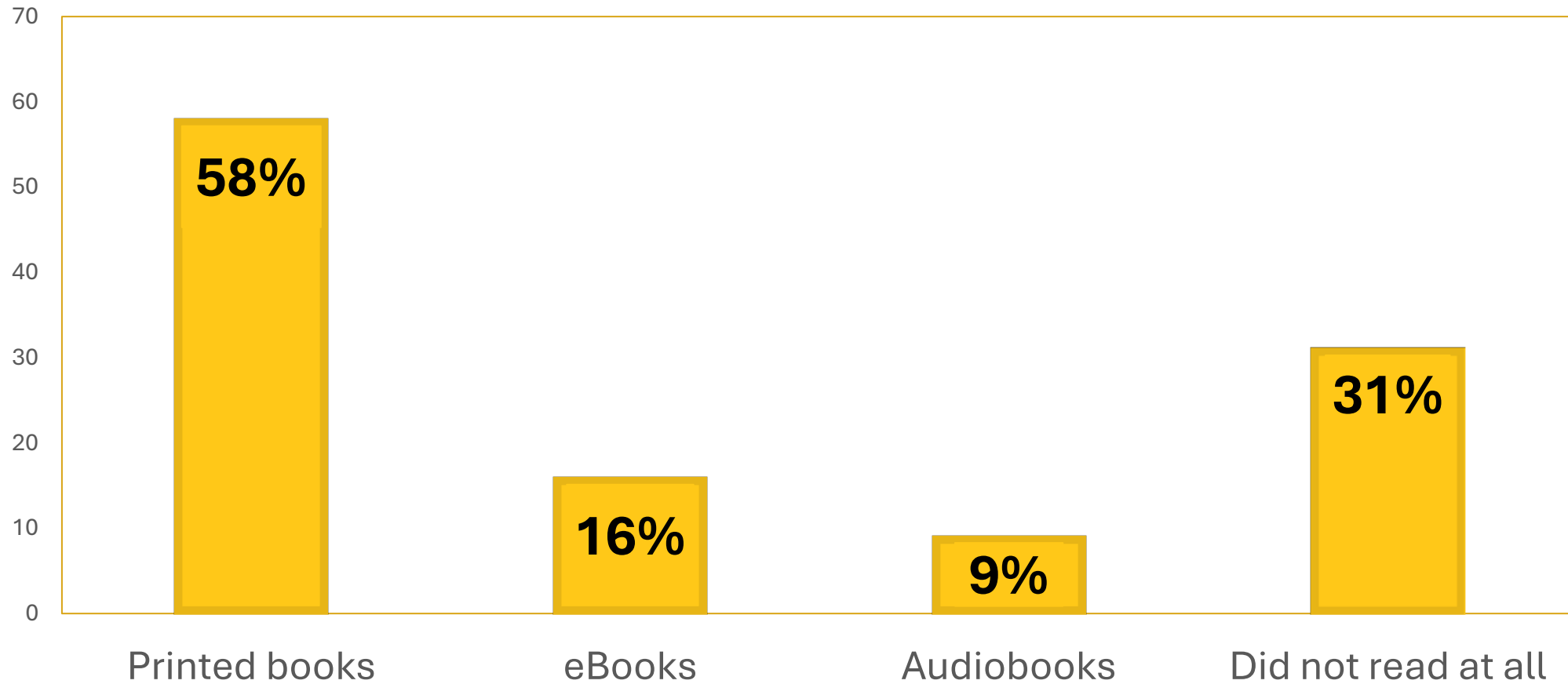

3 things (among many) we found out

- Printed books are still the most popular book format in Latvia
- If you were read aloud at home as a child, you were much more likely to have read books last year
- Among young people, books translated into Latvian have a low prestige. Youngsters want to read in the original language

In what formats have you read or listened to books in the last year?

n=1009

Photo by Dace Pūka

Thank you!

maija.treile@lnb.lv

